

Česká republika
USNESENÍ
Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Josefa Fialy a soudců Radovana Suchánka (soudce zpravodaje) a Jiřího Zemánka o ústavní stížnosti stěžovatelky nezletilé A. Ch., zastoupené zákonnými zástupci H. Ch. a L. Ch., všech právně zastoupené Mgr. Zuzanou Candigliotou, advokátkou, sídlem Burešova 615/6, Brno, proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. srpna 2018 č. j. 10 As 242/2017-40 a rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 17. prosince 2018 č. j. 31 A 107/2016-85, za účasti Nejvyššího správního soudu a Krajského soudu v Brně, jako účastníků řízení, a Krajského úřadu Zlínského kraje, sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín, a Mateřské školy X jako vedlejších účastníků řízení, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Odůvodnění

I.

Skutkové okolnosti případu a obsah napadených rozhodnutí

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen "Ústava") a § 72 odst. 1 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"), se stěžovatelka domáhala zrušení v záhlaví uvedených rozhodnutí, a to pro porušení čl. 7, čl. 31, čl. 32 odst. 4 a čl. 33 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina").

2. Z ústavní stížnosti a z napadených rozhodnutí se podává, že rozhodnutím Mateřské školy X (dále jen "mateřská škola") ze dne 31. 5. 2016 č. j. XXX/12/2016 nebyla stěžovatelka přijata k předškolnímu vzdělávání, a to z důvodu nesplnění podmínky povinného očkování podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o ochraně veřejného zdraví"). Z důvodu pochybností ohledně nejednoznačných závěrů lékařské zprávy (vystavené kožní lékařkou stěžovatelky) mateřská škola oslovila rovněž Krajskou hygienickou stanicí Zlínského kraje (dále jen "krajská hygienická stanice") k podání odborného stanoviska. Uvedené stanovisko ani následná vyjádření matky stěžovatelky a jí předložené důkazy pochybnosti mateřské školy nerozptýlily. Stěžovatelka podle mateřské školy neprokázala, že její zdravotní stav brání podání očkovací látky. Mateřská škola též neuznala jako výjimku z povinného očkování výhradu svědomí, resp. argumenty založené na náboženském přesvědčení rodičů stěžovatelky.

3. Proti rozhodnutí mateřské školy podala stěžovatelka odvolání. Krajský úřad Zlínského kraje (dále jen "krajský úřad") rozhodnutím ze dne 7. 7. 2016 č. j. KUZL 42537/2016 odvolání stěžovatelky zamítl a rozhodnutí mateřské školy, na základě kterého stěžovatelka nebyla přijata k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole pro nesplnění podmínek k přijetí k předškolnímu vzdělávání stanovených v § 50 zákona o ochraně veřejného zdraví, potvrdil.

4. Rozhodnutí krajského úřadu napadla stěžovatelka správní žalobou. Krajský soud v Brně (dále jen "krajský soud") rozsudkem ze dne 19. 7. 2017 č. j. 31 A 107/2016-61 zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil krajskému úřadu k dalšímu řízení, neboť shledal důvodnými námitky týkající se prokázání "trvalé kontraindikace" ve smyslu zákona o ochraně veřejného zdraví.

5. Krajský úřad podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2018 č. j. 10 As 242/2017-40 byl rozsudek krajského soudu ze dne 19. 7. 2017 č. j. 31 A 107/2016-61 zrušen a věc byla tomuto soudu vrácena k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud vytkl krajskému soudu, že zcela opomenul fakt, že správní orgány postupovaly krajským soudem naznačeným způsobem (již v řízení v prvním stupni) a zohlednily stanovisko krajské hygienické stanice ve svém dalším postupu, včetně konečného rozhodování o žádosti stěžovatelky, a nevycházel tak ze zjištěného skutkového stavu věci a opomenul zásadní

skutečnosti, na kterých mateřská škola založila své rozhodnutí. Dále krajský soud podle názoru Nejvyššího správního soudu překročil jemu svěřenou pravomoc, když hodnotil zdravotní stav stěžovatelky, a nepostupoval správně, neboť zohlednil novelu zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), která s účinností od 1. 9. 2017 zavádí povinnou docházku do předškolního vzdělávání, bez ohledu na očkování, které dítě prodělalo, a porušil tak § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

6. Krajský soud, vázán závěry Nejvyššího správního soudu, o věci rozhodl opětovně tak, že rozsudkem ze dne 17. 12. 2018 č. j. 31A 107/2016-85 žalobu zamítl (výrok I.) a dále rozhodl, že stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a že vedlejšímu účastníkovi se nepřiznává náhrada nákladů řízení (výrok III.). Krajský soud po opětovném přezkoumání napadeného rozhodnutí při zohlednění obsahu správního spisu v intencích rozsudku Nejvyššího správního soudu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná a že rozhodnutí krajského úřadu bylo vydáno v souladu se zákonem.

II.

Argumentace stěžovatelky

7. Stěžovatelka namítá, že napadenými rozhodnutími byla porušena její ústavně zaručená práva na ochranu zdraví, na nedotknutelnost osoby, na vzdělání, na péči rodičů v souladu s jejich svědomím a myšlením, jakož i právo na to, aby při rozhodování správních orgánů a soudů byl předním hlediskem zájem nezletilé. Stěžovatelka uvedla, že další odůvodnění ústavní stížnosti doplní následně, avšak neučinila tak.

III.

Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

8. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení. Dospěl k závěru, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněnou stěžovatelkou, která byla účastnicí řízení, v němž byla vydána napadená rozhodnutí, Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný a ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 téhož zákona a contrario), neboť stěžovatelka vyčerpala všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svých práv. Stěžovatelka je právně zastoupena v souladu s § 29 až § 31 zákona o Ústavním soudu.

IV.

Posouzení opodstatněnosti ústavní stížnosti

9. Ústavní soud není součástí soustavy soudů (čl. 91 odst. 1 Ústavy) a nepřisluší mu oprávnění vykonávat dozor nad rozhodovací činností obecných soudů. Do rozhodovací činnosti soudů je Ústavní soud v řízení o ústavní stížnosti podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy oprávněn zasáhnout pouze tehdy, byla-li pravomocným rozhodnutím těchto orgánů porušena ústavně zaručená základní práva nebo svobody stěžovatele.

10. Ústavní soud přezkoumal napadená rozhodnutí, a jelikož mohl přezkoumávat pouze jejich ústavnost, dospěl k závěru, že ústavní stížnost je zjevně neopodstatněná.

11. Ústavní soud ve své judikatuře mnohokrát konstatoval, že postup ve správním a v soudním řízení, zjišťování a hodnocení skutkového stavu, i výklad jiných než ústavních předpisů, jakož i jejich použití při řešení konkrétních případů, jsou záležitostmi správních orgánů a posléze pak obecných soudů; z hlediska ústavněprávního může být posouzena pouze otázka, zda skutková zjištění mají dostatečnou a racionální základnu, zda právní závěry těchto orgánů veřejné moci nejsou s nimi v "extrémním nesouladu", a zda podaný výklad práva je i ústavně souladný, resp. není-li naopak zatížen "libovůlí".

12. Ústavní soud zjistil, že krajský soud se při svém rozhodování řídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, vyjádřeným v jeho kasačním rozsudku. V odůvodnění svého rozhodnutí se krajský soud dostatečným a přesvědčivým způsobem vypořádal se všemi námitkami stěžovatelky. Krajský soud se ztotožnil s krajským úřadem, že závěry vyslovené Ústavním soudem v nálezu ze dne 3. 2. 2011 sp. zn. III. ÚS 449/06 (N 10/60 SbNU 97), stejně jako v nálezu ze dne 22. 12. 2015 sp. zn. I. ÚS 1253/14 (N 220/79 SbNU 527), nelze vztáhnout v části, která se zabývá výhradou svědomí vznesenou rodiči stěžovatelky, na rozhodování o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání. Krajský soud dále dovodil, že mateřská škola nebyla oprávněna samostatně hodnotit lékařskou zprávu, která mohla vzbuzovat její pochybnosti. Za situace, kdy stěžovatelkou předložené lékařské zprávy v mateřské škole vzbuzovaly důvodné pochybnosti, se mateřská škola obrátila na krajskou

hygienickou stanicí. Vyjádření krajské hygienické stanice Nejvyšší správní soud hodnotil jako závazný podklad pro rozhodnutí správního orgánu, a proto krajský soud z hlediska skutkového stavu posoudil věc tak, že stěžovatelka v řízení před správními orgány nedoložila potvrzení poskytovatele zdravotních služeb o existenci trvalé kontraindikace, která by bránila očkování stěžovatelky. Za situace, kdy krajský soud nezjistil, že by z obsahu spisu či žaloby vyplývaly jakékoliv skutečnosti a důkazy, kterými by stěžovatelka vyvrátila nebo dostatečně zpochybnila stanovisko krajské hygienické stanice, nelze závěru krajského soudu z hlediska ústavnosti nic vytknout.

13. Ústavní soud konstatuje, že postup soudů byl řádně odůvodněn a jejich rozhodnutí odpovídají zjištěnému skutkovému ději. Argumentaci soudů, tak jak je rozvedena v jejich napadených rozhodnutích, považuje Ústavní soud za ústavně souladnou a srozumitelnou a jejich úvahy se nejeví být nikterak nepřiměřenými. Obecné soudy rozhodovaly v souladu s ustanoveními Listiny, jejich rozhodnutí nelze označit jako svévolná, neboť jsou výrazem nezávislého soudního rozhodování, které nevybočilo z mezí ústavnosti. Ústavní soud neshledal, že by napadenými rozhodnutími došlo k porušení ústavně zaručených základních práv nebo svobod stěžovatelky.

14. Na základě těchto skutečností Ústavní soud ústavní stížnost mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu odmítl.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 21. května 2019

Josef Fiala v.r.
předseda senátu